

Kirkens utfordringer

Taler

Trond Giske

Dato

14 desember 2005

Sted

Stortinget

Omstendigheter

Stortingsdebatt om kirke og skole

- 1 Det at vi har en felles kirke- og skoledebatt i Stortinget, kan vi nok antakelig takke kong Christian 6. for. I 1736 innførte han konfirmasjon som obligatorisk ordning for alle norsk barn. Tre år senere ble den norske skolen innført for å lære barn og ungdom nok til å kunne bli konfirmert. Det er bakgrunnen for
- 5 hele skoleverket vårt. I 150 år var det begrunnelsen for skolen, nemlig å lære bibelhistorie og katekisme, men man kunne velge opplæring i skriving og regning i tillegg. På midten av 1800-tallet hadde man en kjempedebatt om innføring av lesebøker som ikke var basert på bibelhistorie. Slik har utviklingen fortsatt helt til vi i 1969 fikk en obligatorisk niårig enhetsskole med en ny
- 10 formålsparagraf, og vi i 1997 fikk KRL-faget. Vi ser hvordan de to utviklingstrekkene har gått side om side, en sekularisering av skolen, men også en større vekt på trosopplæring innenfor kirkesamfunnene selv.
- 15 Ordningene innad i Kirken har også utviklet seg på samme måte. For en måned siden var jeg gjest på Kirkemøtet på Lillehammer. Det var det 22. i rekken. Det ble etablert i 1980 som en direkte følge av den diskusjonen som ble ført om statskirkeordningen den gangen, der ett mål var økt kirkelig selvstyre, samtidig som man ønsket å beholde statskirkeordningen. I løpet av de 25 årene som har
- 20 gått siden 1980 har det vært et kontinuerlig reformarbeid innenfor rammen av statskirkeordningen. Nå går vi inn i et år da statskirkeordningen igjen settes på den politiske dagsorden. Mange av de prinsipielle spørsmålene som ble diskutert for 25 eller 30 år siden, vil bli diskutert på nytt. Regjeringen ønsker en bred offentlig debatt om statskirkeordningen og det utvalgsarbeidet som Gjønnes-
- 25 utvalget legger fram i januar. Vi ønsker en bred høringsrunde, og vi ønsker en stimulering av en offentlig debatt, ikke bare i menighetsråd, i kirkemøter osv., men blant det jevne statskirkemedlem og i hele det norske samfunnet. Stortinget

må også bli involvert på en aktiv måte i denne debatten.

30

Vi skal legge grunnsteinen til en reform som kan bli stående i mange år.

Perspektivene i saken er stor. Det berører oss i viktige faser av livet at vi har en levende folkekirke. Temperaturen i debatten vil kunne bli høy, men jeg tror det
35 vil være en ulykke for oss dersom den løsningen vi velger, er mer preget av konflikt enn enighet, og mer preget av splittelse enn samstemthet. La meg også si at jeg har sansen for det presidenten selv har sagt til media i dag, at før man bestemmer seg for om man skal ha folkeavstemming, må man kanskje bestemme seg for om man skal ha endringer, og hvilke endringer man faktisk ønsker å ha
40 en eventuell folkeavstemming om.

Regjeringens mål er å bevare en norsk kirke som er åpen, romslig og inkluderende. En slik levende og åpen folkekirke må forholde seg til det samfunnet den er en del av. Det er et daglig og vedvarende krav til Kirken, og
45 det må ikke settes på vent i påvente av en eventuell stor statskirkereform. Det er et arbeid som må pågå kontinuerlig.

De aktuelle og nære utfordringer for Kirken er mange. Byggene, kirkelig vedlikehold, er kanskje en av de aller største. Vi varslet i Soria Moria-erklæringen
50 at vi i større grad må bidra til vedlikeholdet av middelalderkirkene, og jeg tror også at en betydelig styrking av kommuneøkonomien vil være et bidrag til å vedlikeholde mange kirkebygg rundt omkring i landet.

Reformen med trosopplæring i norske kirker ble igangsatt i 2004, og
55 Regjeringen følger opp fullt ut det som også den forrige regjeringen foreslo av påplussinger. Til neste år vil Den norske kirke ha nær 75 mill. kr til disposisjon for trosopplæring, og de andre trossamfunnene nyter også godt av det samme.

Vi ønsker å arbeide videre med reformarbeidet når det gjelder
60 prestatjenesten/prosteembetene. Her er jeg glad for at komiteen også slutter seg til det.

I budsjettinnstillingen kommer det fram kritiske merknader til kutt i de kirkelige fellesrådene. Det må ses i sammenheng med den betydelige
65 påplussingen som kommunene får, og mange kommuner har også sørget for å bruke en del av det på kirkelige formål.

Tilskuddsordningen for privateide kirkebygg er også berørt i dette budsjettet.

70 Men jeg vil understreke at dette er beskjedne midler i forhold til de totale kostnadene ved private kirkebygg. Slik sett tror jeg ikke det får noen særlig betydning, en endring av forholdene for de ulike trossamfunnene på dette området.

75

Kilde

<http://odin.dep.no/kkd/norsk/aktuelt/taler/minister/043051-090005/dok-bn.html>

Emner

Innlegg i Stortinget, Kirke og stat

80

URI

<https://www.virksommeord.no/tale/kirkens-utfordringer>

85

90

95

100

105